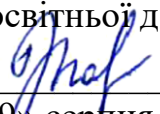

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, ДОКУМЕНТНИХ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ
КОМУНІКАЦІЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
з освітньої діяльності

 Оксана КОЛЯДА
«29» серпня 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.3 Основи туризмознавства
(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма «Туризм»
(назва освітньої програми)

освітнього рівня перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня)

галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності(тей))

Інститут філології та масових комунікацій

Обсяг, кредитів: 6

Форма підсумкового контролю: іспит

Київ 2024 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Викладач	Танська Людмила Вацлавівна, кандидат культурології, завідувач кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій
Профайл викладача	https://vo.uu.edu.ua/user/profile.php
Канали комунікації	<i>Електронна пошта:</i> tanska2008@ukr.net <i>Вайбер, телеграм:</i> +38067-708-67-01
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу https://vo.uu.edu.ua/ / за адресою	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=9634

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній / освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальний обсяг кредитів – 6 кредитів ЄКТС	Галузь знань 24 Сфера обслуговування (шифр і назва)	Вид дисципліни обов’язкова (загальноуніверситетська, обов’язкова чи за вибором здобувача освіти)	
Загальний обсяг годин – 180 годин	Спеціальність 242 Туризм і рекреація (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціалізація (назва)	Цикл підготовки професійний (загальний чи професійний)	
Змістових модулів – 2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська (назва)	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи – 1,5	Освітній / освітньо-професійний ступінь: бакалавр	Лекції	
		30 год	год
		Практичні, семінарські	
		30 год	год
		Лабораторні	
		год	год
		Самостійна робота	
		120 год	год
		Індивідуальні завдання: год	
		Вид семестрового контролю: ісnum	
Відсоток аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 36,6% для заочної форми здобуття освіти – 20%			

Примітка.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі незалежно від форми здобуття освіти.

Аудиторне навантаження заочної форми здобуття освіти становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти;

3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти.

Здобувачі освіти заочної форми здобуття освіти мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи, заплановані програмою дисципліни, і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). під час сесії для заочної форми здобуття освіти проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми для здобуття ними всіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни: вивчення наукових основ туризмознавства, формування у здобувачів освіти знань, умінь і навичок в галузі туризмознавства, формування умов для здійснення оцінки туристичних ресурсів, функцій туризму та передумов здійснення туристичної діяльності.

Цільова спрямованість курсу обумовлює постановку та вирішення таких **завдань:**

- опанувати комплекс знань по основах туризмознавства;
- вивчити основні теоретичні положення дисципліни;
- вироблення навичок вибору нових форм та методів здійснення туристичної діяльності при створенні цілісної, ефективної та гнучкої системи управління в рекреаційній сфері в умовах розвитку ринкової економіки.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Курс формує навички управління туристичною діяльністю, раціональних підходів до прийняття рішень у сфері менеджменту туризму, методів оцінки рекреаційних ресурсів, управління в туристичній галузі.

В результаті вивчення курсу **здобувачі освіти повинні знати:**

- структуру та зміст навчальної дисципліни;
- основні поняття і проблеми туризмознавства;
- основні напрямки розвитку туризмознавства, основні підходи, принципи, методи, функції, основні категорії та інструменти;
- предмету курсу;
- функції туризму в суспільстві;
- форми та види туризму;

- основні центри розвитку різних видів туризму;
- принципи розміщення готельного та ресторанного господарства;
- вплив основних чинників на розвиток туризму;
- взаємозв'язки туристичних операторів та туристичних агентств;
- правові засади діяльності туристичних організацій;
- фактори ризику в туризмі.

Після вивчення курсу **здобувачі освіти повинні вміти:**

- аналізувати основні чинники розвитку туризму;
- характеризувати основні види та форми туризму;
- формулювати основні терміни та поняття курсу;
- працювати зі статистичними даними;
- складати програми турів по регіону, країні та за її межами;
- створювати технологічну схему підготовки туру;
- опрацьовувати наукову літературу.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 4	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 12	ЗК 14	ЗК 15
ОК 2.3	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ФК 3	ФК 5	ФК 9	ФК 11	ФК 17
ОК 2.3	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5
ОК 2.3	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. Туризм як вид господарської діяльності

Тема 1. Туризм як спосіб пізнання світу

- 1.1. Потреби людини та їх вплив на виникнення видів туризму.
- 1.2. Філософія туризмознавства та світоглядний аспект туризму.
- 1.3. Феномен подорожей та формування туризму сучасного типу.
- 1.4. Туризм як соціально-економічна система
- 1.5. Фактори, що впливають на розвиток туризму

Тема 2. Організація туристичних послуг

- 2.1. Склад туристського продукту
- 2.2. Властивості турпродукту
- 2.3. Єдині вимоги до турпродукту. Проектування турпродукту
- 2.4. Формування турпродукту
- 2.5. Просування і реалізація турпродукту

Тема 3. Турпродукт: загальна термінологія та сутність

- 3.1. Основні поняття та визначення туристичного продукту
- 3.2. Структура та елементи турпродукту
- 3.3. Формування та розробка турпродукту
- 3.4. Класифікація та види туристичних продуктів
- 3.5. Споживачі туристичного продукту

Тема 4. Класифікація в туризмі

- 4.1. Класифікація видів туризму
- 4.2. Туристичні ресурси

Тема 5. Туристична індустрія та її структура

- 5.1. Особливості та структура туристичної індустрії
- 5.2. Основний зміст діяльності туроператора
- 5.3. Класифікація туроператорів

Тема 6. Світова туристична політика та роль ВТО в її формуванні

- 6.1. Туристична політика: визначення та значення
- 6.2. Всесвітня туристична організація
- 6.3. Інтеграційні та глобалізаційні процеси в туризмі
- 6.4. Міжнародні організації та їх роль в розвитку туризму

Тема 7. Туристична політика України на сучасному етапі

- 7.1. Туристична політика та її види
- 7.2. Основні цілі, напрямки й методи туристичної політики в Україні
- 7.3. Організаційна структура управління регіональним розвитком туризму
- 7.4. Туристична політика в умовах сьогодення: досвід України

Тема 8. Порядок ліцензування туристичної діяльності

- 8.1. Ліцензування в туризмі
- 8.2. Сертифікація та стандартизація в туризмі
- 8.3. Порядок надання туристичних послуг
- 8.4. Правила проведення екскурсійної діяльності
- 8.5. Ліцензування та сертифікація транспортних перевезень
- 8.6. Сертифікація закладів готельного та ресторанного господарства

Змістовий модуль 2.

Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку

Тема 9. Порядок ліцензування туристичної діяльності

- 9.1. Поняття туроперейтингу та основні види туроператорів
- 9.2. Законодавчі та нормативні умови провадження туроператорської та турагенської діяльності
- 9.3. Етапи створення туристичного підприємства та запровадження підприємницької діяльності з надання туристичних послуг
- 9.4. Ліцензування туристичної діяльності. Отримання дозволу на право надання туристичного супроводу
- 9.5. Обладнання та оформлення офісу туристичної фірми. Організація роботи front-office, back-office, та call-office фірми туроператорів

Тема 10. Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту

- 10.1. Характеристика асортименту послуг туристичної фірми
- 10.2. Вибір географії подорожей туристичним підприємством (фірмою)
- 10.3. Планування туристичних подорожей. Етапи формування та реалізації туристичного продукту фірми

Тема 11. Організація обслуговування клієнтів на туристичному підприємстві

- 11.1. Шкала потреб клієнтів та психологічний портрет потенційного туриста
- 11.2. Основні фактори, що впливають на поведінку туристів
- 11.3. Форми, стилі, культура й основні правила обслуговування клієнтів

Тема 12. Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів

- 12.1. Система транспортного забезпечення в туризмі та класифікація транспортних засобів
- 12.2. Види транспортних засобів
- 12.3. Транспортні послуги як складова туристичного продукту
- 12.4. Види транспортних подорожей

Тема 13. Сучасний туризм

- 13.1. Вид сучасного туризму
- 13.2. Характеристика сучасного туризму

Тема 14. Види туристичних формальностей та умови їх виконання, паспортно-візові формальності

- 14.1. Поняття та основні види туристичних формальностей
- 14.2. Світова та національна нормативно-законодавча база виконання туристичних формальностей
- 14.3. Паспорти та їх види. Правила оформлення паспортів громадянам України для виїзду за кордон
- 14.4. Оформлення в'їзних віз. Шенгеська угода та шенгенська віза: правила оформлення документів туристів
- 14.5. Туристична віза та правила її оформлення в посольствах різних держав

Тема 15. Туристичні документи та правила їх оформлення

- 15.1. Основні види туристичних документів
- 15.2. Види договорів у туризмі та порядок їх оформлення
- 15.3. Ваучер як основний туристичний документ. Правила оформлення туристичних ваучерів

- 15.4. Інформаційні, облікові, розрахункові та звітні туристичні документи
- 15.5. Оформлення документів туристичної групи
- 15.6. Інформування туристів щодо подорожі за кордон

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: відсутні.

Міжпредметні зв'язки: «Готельно-ресторанний бізнес», «Географія туризму», «Екологія та екологічна етика», «Активний туризм», «Організація та планування туристичної діяльності», «Статистика в туризмі», «Організація туристичної діяльності», «Музеєзнавство», «Сучасні інформаційні системи в туризмі», «Основи туризму та орієнтування», «Туристичне країнознавство», «Туристсько-рекреаційні комплекси світу», «Спеціалізований туризм», «Міжнародний туризм», «Менеджмент та маркетинг у туризмі».

4.2. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Семестр 1															
Змістовий модуль 1. Туризм як вид господарської діяльності															
Тема 1. Туризм як спосіб пізнання світу.	12	2		2			8								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 2. Турпродукт: загальна термінологія та сутність	12	2		2			8								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 3. Організація ринку туристських послуг	12	2		2			8								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 4. Класифікація в туризмі	12	2		2			8								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 5. Туристична індустрія та її структура.	12	2		2			8								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 6. Світова туристична політика та роль ВТО в її формуванні	12	2		2			8								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації

Тема 7. Туристична політика України на сучасному етапі	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 8. Порядок ліцензування туристичної діяльності	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Модульний контроль														Письмова модульна контрольна робота
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	96	16		16			64							
Змістовий модуль 2. Умови та принципи діяльності туристичних підприємств на ринку														
Тема 9. Порядок сертифікації туристичної діяльності	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 10. Технологія створення туристичного продукту та формування його асортименту	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 11. Організація обслуговування клієнтів на туристичному підприємстві	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 12. Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 13. Сучасний туризм	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації

Тема 14. Види туристичних формальностей та умови їх виконання, паспортно-візові формальності	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 15. Туристичні документи та правила їх оформлення	12	2		2			8							АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Модульний контроль														ІНДЗ: письмове завдання для самостійного опрацювання
Разом за змістовим модулем 2	84	14		14			56							
Усього годин на дисципліну	180	30		30			120							

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

Лекція – це розгорнутий, організований в доступній формі систематичний і послідовний виклад сутності теоретичної проблеми або проблеми соціально-політичного, морального, етичного, естетичного змісту. Логічним центром лекції є певне теоретичне узагальнення, що належить до сфер наукового пізнання. Лекція викладачем проводиться із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint).

Лекція передують чітким формулюванням теми, її найважливіших завдань і плану. Помітний ефект дає визначення на початку лекції проблеми, яка потребує свого розв'язання, розкриття її значення для науки, техніки, пояснення явищ суспільного життя, для процесу навчання і виховання.

В процесі лекції викладачем детально аналізуються найважливіші факти, явища, події, коротко викладається другорядний матеріал; роз'яснюються складні явища, поняття, формули та ін. Доцільний прийом так званої конкретизації, тобто розкриття складного явища чи поняття на одному або кількох переконливих конкретних прикладах. Висновки й узагальнення можуть формулюватися за фактами, будучи результатом аналізу фактичного матеріалу (індукція) або ж навпаки, обґрунтовуватись конкретними фактами,

які доводять висновки, формули, закономірності, сформовані вчителем (дедукція).

Тема лекції, як правило, поділяється на основні питання. Завершуючи розгляд одного з питань, викладач робить короткий висновок (або пропонує зробити це учням) і називає наступне питання. Чіткість поділу лекції на питання полегшує її сприйняття, запис і засвоєння.

Побічним завданням лекції є навчання учнів самостійно робити доповіді.

Наочні методи – виділяються дві групи: методи ілюстрацій і методи демонстрацій. **Метод ілюстрації** передбачає показ здобувачам освіти викладачем ілюстрованих посібників: плакатів, карт, малюнків на слайдах презентації. **Метод демонстрацій** передбачає демонстрацію викладачем туристичних брошур, рекламних видань, сувенірної продукції, спеціальної продукції готельного та ресторанного бізнесу, показ професійно орієнтованих фільмів тощо.

Кейс-метод (англ. *Case method*, метод кейсів, метод конкретних ситуацій, метод ситуаційного аналізу) — техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ті, що навчаються повинні досліджувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення і вибрати найкраще з них. Кейси ґрунтуються на реальному фактичному матеріалі або ж наближені до реальної ситуації.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації

Індуктивні та дедуктивні методи навчання характеризують дуже важливу особливість методів - здатність розкривати логіку зміни змісту навчального матеріалу. Застосування індуктивних і дедуктивних методів означає вибір викладачем певної логіки розкриття змісту досліджуваної теми - від часткового до загального й від загального до часткового.

Застосування дедуктивного чи індуктивного методу в певній ситуації визначається провідною дидактичною задачею, поставленою педагогом на цьому етапі навчання. Якщо, наприклад, викладач вирішив сконцентрувати увагу на розвитку дедуктивного мислення узагальненого характеру, то він використовує дедуктивний метод, поєднуючи його з проблемно-пошуковим, реалізованим за допомогою спеціально побудованої бесіди. До цієї підгрупи методів організації навчання належать і методи навчального аналізу, синтезу, навчальної аналогії, виявлення при-чинно-наслідкових зв'язків.

3. За ступенем самостійності мислення

Репродуктивні та проблемно-пошукові методи навчання. Ці методи навчання визначаються насамперед на основі оцінки ступеня самостійності мислення здобувачів освіти, у пізнанні нових понять, явищ і законів.

Репродуктивний характер мислення передбачає активне сприйняття й запам'ятовування матеріалу, що повідомляється викладачем чи в іншому джерелі інформації. Застосування цих методів не можливе без використання словесних, наочних і практичних методів та прийомів навчання. Так, у репродуктивно організованій бесіді викладач ґрунтується на відомих здобувачам освіти фактах, на раніше отриманих знаннях. Завдання обговорити гіпотези, припущення не ставляться.

Наочність при репродуктивному методі навчання також застосовується з метою кращого й активнішого засвоєння і запам'ятовування інформації здобувачами освіти. До репродуктивних методів належать пояснювально-ілюстративний і відтворювальний.

Пояснювально-ілюстративний метод. Здобувачі освіти повинні засвоїти знання, повідомлені педагогом, а також отримані з книг, кінофільмів та інших джерел у готовому вигляді, без розкриття шляхів доказу їх істинності. Здобуваючи готові знання, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Така діяльність необхідна, тому що вона дає змогу в стислий час у концентрованому вигляді надавати потрібні знання та зразки способів діяльності. Підтвердження правильності наведених положень використовуються у цьому випадку не як докази, а ілюстрації. Цей метод розвиває сприйняття, осмислення (розуміння чужих думок) і пам'ять у здобувачів освіти.

Відтворювальний метод. Після засвоєння знань необхідна організація діяльності з їх відтворення і застосування в ситуаціях, подібних до наведених у зразках. До відтворювального методу належать розв'язання типових завдань, створення презентацій доповідей тощо.

Проблемно-пошукові методи навчання. Проблемно-пошукові методи застосовуються викладачем в ході проблемного навчання. Під час їх використання викладач застосовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить запитання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організовує колективне обговорення можливих підходів до розв'язання проблемної ситуації, підтверджує правильність висновків, ставить готове проблемне завдання. Здобувачі освіти, спираючись на колишній досвід і знання, висувають припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їх походження, вибирають найбільш раціональний варіант.

Метод проблемного викладу. Педагог, використовуючи різні засоби (засоби демонстрації, кіно, підручники, наочні приладдя тощо) не просто викладає матеріал, а спочатку ставить проблему, формулює пізнавальну

задачу, а потім, розкриваючи систему доказів, показує логічний шлях її вирішення здобувачам освіти. Вони стають немов би свідками пошуку. Викладач пропонує здобувачам освіти розвиток наукової думки, звертається до фактів з історії науки. У лекційному викладі цей метод був і залишається провідним;

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю.*

Самостійна робота – діяльність здобувачів освіти, яка полягає в самостійному визначенні мети, завдань, засобів їх досягнення на основі пізнавальних потреб та інтересів; виборі власного пізнавального шляху, спрямованого на створення творчого освітнього продукту; аналізі результату.

Під час організації навчальної самостійної роботи викладач ставить перед здобувачами освіти цілі, пов'язані з необхідністю засвоєння навчального матеріалу, і пропонує їм самостійно, тобто без безпосередньої його участі, досягнути цих цілей. Залежно від задуму він визначає час здійснення самостійної роботи в процесі навчальних занять, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, пропонує конкретні завдання, проводить інструктаж щодо їх виконання, з'ясовує повноту, глибину та обсяг обов'язкового виконання завдань, здійснює допоміжні заходи (консультації, спостереження, співбесіди та ін.) з опосередкованого управління діяльністю здобувачів освіти і діагностики якості самостійної роботи.

Індивідуальна робота – форма організації освітнього процесу, яка забезпечує реалізацію творчих можливостей здобувача освіти через індивідуально спрямований розвиток здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача у встановленому порядку (регламентований час, розклад) із урахуванням потреб і можливостей здобувача освіти. Завдання викладача під час таких занять полягає не лише в перевірці та оцінюванні вивченого здобувачем освіти, а й коригуванні його дій, допомозі організувати процес самостійного оволодіння знаннями. Індивідуальні заняття здійснюються в процесі консультацій із навчальних питань, творчих контактів, під час ліквідації академзаборгованості, виконання індивідуальних завдань тощо.

Ефективність індивідуальної роботи залежить від стану суб'єктів цього процесу, їхньої мотивації, педагогічної майстерності викладача, рівня використання інформаційних технологій тощо. Лише за високих показників можливий перехід навчання в новий стан, який характеризується як діяльність самонавчання здобувача освіти (викладача). Правильно організована індивідуальна робота формує у здобувачів освіти свідомі самостійні навчальні

дії, вони відчують себе вільними від зовнішніх обставин, обирають зручний темп роботи і спосіб виконання завдання, активно використовують для досягнення цілей усі засоби, розуміючи, що тільки від власних дій залежить результат.

Самоосвіта – специфічний вид діяльності, яку особистість здійснює добровільно з метою задоволення пізнавальних потреб чи покращення своїх особистісних якостей або здібностей.

У цьому трактуванні самоосвіти теж наголошено на її діяльній стороні, однак ця діяльність здійснюється відповідно до задумів самої особистості. Це означає, що цілі самоосвіти, засоби їх досягнення людина обирає сама чи сприймає як власні. Відмінність між самоосвітою і самостійною роботою полягає в тому, що самоосвітня діяльність відбувається під керівництвом викладача і без його участі під час виконання самостійної роботи.

Самостійна, індивідуальна роботи та самоосвіта особистості є складними видами її діяльності, які можуть бути пов'язані між собою, збігатися на певних етапах розвитку або загалом. Самостійна та індивідуальна роботи за умови позитивного ставлення і повного розуміння здобувачами освіти їхніх цілей можуть стати самоосвітньою діяльністю. Щойно мета самостійної роботи перестає бути метою здобувача освіти, відбувається зворотний перехід від самоосвіти до самостійної та індивідуальної роботи. Шляхом таких взаємопереходів можна підвищити рівень готовності особистості до самоосвіти, особливо тоді, коли домінують вектори руху від самостійної роботи до самоосвіти. Для того щоб забезпечити трансформацію самостійної роботи в самоосвітню діяльність, необхідно сформувати у здобувачів освіти позитивне ставлення до професійно значущих цілей, високий рівень знань, умінь самостійно працювати з джерелами інформації, організаційно-управлінські уміння й навички.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), перегляд відеооглядів інновацій в сфері туризму.

5.3. Інклюзивні методи навчання

Методи формування свідомості - це методи різнобічного впливу на свідомість, почуття і волю з метою формування поглядів і переконань. До них належать бесіда, лекція, диспут і метод прикладу.

Бесіда. Її особливість у тому, що педагог, спираючись на наявні у здобувачів освіти знання, моральні, етичні норми, підводить їх до засвоєння нових. Для успішного проведення бесіди потрібне обґрунтування актуальності теми; формулювання питань, які спонукають до розмови; спрямування розмови у потрібному напрямі; залучення здобувачів освіти до оцінювання подій, вчинків і явищ суспільного життя. Це сприяє формуванню у них відповідного ставлення до дійсності, до своїх моральних і громадських обов'язків. Важливим є підсумування розмови, прийняття конкретної раціональної програми дій для втілення її в життя.

Дещо складнішою для педагога є **індивідуальна бесіда**, мета якої в тому, щоб викликати співрозмовника на відвертість. Педагог має дбати про те, щоб пропоновані моральні сентенції (судження) здобувач освіти не лише усвідомив, а й пропустив через свій внутрішній світ, тобто пережив. Цього можна досягти, наводячи переконливі приклади.

Одночасно здобувач освіти має відчувати, що педагог є союзником, щиро прагне допомогти йому і знає, як це зробити. Якщо йдеться про порушення правил поведінки, то спершу слід з'ясувати причини і мотиви, а відтак визначати форму педагогічного впливу. Не можна індивідуальну бесіду зводити до суцільної критики негативних вчинків. Треба вибудовувати її так, щоб людина, яка здійснила цей вчинок, сама усвідомила його аморальність.

Лекція. Її сутність – у послідовному, систематичному викладенні певної проблеми. Лекція може мати епізодичний характер або належати до певного тематичного циклу, кіно-лекторію. Успіх її залежить від добре продуманої композиційної побудови, вдало дібраних переконливих аргументів, необхідних для оцінювання подій і фактів, особистих якостей лектора, його здатності володіти спеціальними психологічними прийомами.

Теоретичні положення лекції мають тісний взаємозв'язок з практикою, з життям колективу, що дає змогу встановити довірливий контакт із аудиторією. Найскладнішим моментом лекції є відповіді на запитання здобувачів освіти, які потребують уточнення фактів, оцінювання певного явища, думки лектора щодо якоїсь проблеми. Запитання можуть мати полемічний характер. Лектор не повинен ухилятися від відповідей на них, оскільки це може бути підставою хибного тлумачення певного факту або його нерозуміння.

Диспут. Як метод формування свідомості особистості передбачає вільний, невимушений обмін думками, колективне обговорення різноманітних питань. Під час диспуту його учасники обстоюють свою позицію, переконуються в правильності чи помилковості своїх поглядів. Розкриваються їх ерудиція, культура мовлення, логічне мислення. Тематику диспутів викладач добирає

так, щоб спонукати учасників до роздумів над серйозними світоглядними питаннями: про мету життя, щастя, обов'язок людини перед суспільством та ін. Питання диспуту мають зацікавити, змусити замислитися над суттю проблеми, сприяти формуванню власного ставлення до неї. Важливо у процесі диспуту створити атмосферу невимушеності: усі повинні почуватися рівними, ніхто не має права повчати й ображатися, виступи мають бути відвертими й аргументованими.

Метою диспуту є не прийняття остаточних рішень, а надання його учасникам можливостей для самостійного аналізу проблеми, аргументації власних поглядів, спростування хибних аргументів інших.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається із двох змістових модулів і викладається в одному навчальному семестрі – першому.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Індивідуальні дослідження, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.2. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.3. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
--------------------------------	-------------------------------	-----------------------

		екзамен	залік		
90 – 100	відмінно	5	зараховано	A	відмінно
82 – 89	добре	4		B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре	4		C	добре
64 – 74	задовільно	3		D	задовільно
60 – 63	задовільно	3		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	не зараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Рекомендована література

Основна

1. Абрамов В.В. Історія туризму : підруч. / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. Харків : Видавництво «Форт», 2010. 286 с.: іл.
2. Джинджоян В.В. Основи туризмознавства : навч. посіб. / В. В. Джинджоян, Н. А. Горожанкіна, З. В. Бойко. К. : Видавець ФОП Піча Ю.В., 2022. 246 с.
3. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В. Ф. Кифяк. Чернівці : Книги-XXI, 2013. 300 с.
4. Організація туризму : підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Покоłodна та ін.; за ред. І. М. Писаревського. Х. : ХНАМГ, 2018. 541 с.
5. Пересічний О.В. Готельно-ресторанний бізнес, стан та перспективи розвитку / О. В. Пересічний. К. : Знання. 2017. 430 с.
6. Писаревський І.М. Матеріально-технічна база готелів : підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябєв. Х. : ХНАМГ, 2019. 276 с.
7. Писаревський І.М. Планування та організація туристських маршрутів : підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2021. 304 с.
8. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 №19 та зареєстровані в Мін'юсті України 02.04.2004 за № 413/9012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lawua.info/jurdata/dir206/dk206012.htm>.

9. Правила обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання) із змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 3 вересня 2007 року N 207 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lawua.info/bdata2/ukr2303/index.htm> та [vi-](http://leghas.ua/content/view/303878/36/lang,ukrainian/)

10. Про туризм: Закон України № 1282-IV – ВР від 18.11.2003 // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 13. Ст. 180.

11. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні : навчальний посібник. К. : Рокор, 2011. 200 с.

12. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності : підручник / Т. Г. Сокол. К. : Грамота, 2016. – 264 с.

13. Тонкошкур М.В. Туристське країнознавство : підручник / М. В. Тонкошкур, М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова; Харк. нац. акад. міськ госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2021. 475 с.

14. Федорченко В. К. Туристський словник-довідник : навч. посіб. / В. К. Федорченко, І. М. Мініч. К. : Дніпро, 2020. 160 с.

Допоміжна

1. Ільїна О.В. Туризм. Рекреаційна географія: Поняття і терміни. Луцьк : Терен, 2014. 104 с.

2. Любіцева О.О., Бабрицька В.К. Туризмознавство: Вступ до фаху : підручник. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018. 335 с.

3. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика : навч. пос. К. : Центр учбової літератури, 2017. 424 с.

4. Сокол Т.Г. Організація туристичної діяльності в Україні : навч. посібник. К. : Рокор, 2021.

5. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності : підручник. К. : Грамота, 2016. 264 с.

6. Палієнко С.В., Танська Л.В., Коротєєва А.В. Вплив інформаційних технологій на організацію туристичної діяльності: сучасні тенденції та перспективи // Актуальні проблеми економіки. 2025. № 2 (284). С. 6-15.

7. Доценко А.І., Танська Л.В. Розвиток та організація екологічного туризму на природних заповідних територіях України. Вісник Університету «Україна». 2024. №12 (39). С. 54-64.

8. Танська Л.В., Палієнко С.В. Інформаційні технології в туризмознавстві: нові можливості та виклики // Актуальні проблеми економіки. 2025. № 1 (283). С. 98-107.

9. Танська Л.В. Глобалізація культури в контексті динаміки соціокультурних систем // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. Київ, 2023. Вип. 2. С. 42-47.

10. Ольшанська О.В., Танська Л.В., Зорін О.О. Інтеграція стратегічного управління, економіки та рекреації для розвитку туризму // Актуальні проблеми економіки. 2024. № 11 (281). С. 169-178.

11. Танська Л.В., Коротєєва А.В., Зорін О.О. Організація інклюзивних туристичних послуг: стратегічні підходи // Актуальні проблеми економіки. 2024. № 12 (282). С. 182-191.

12. Коротєєва А.В., Танська Л.В. Виклики відновлення світового туристичного ринку: овертуризм та інклюзивний туризм. Ефективна економіка. 2025.

8. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	<i>Перескладання здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<i>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах). Реферати і практичні роботи, вилучені з Інтернет-джерел не зараховуються. Також не зараховують повторні роботи, запозичені у інших студентів.</i>
Вимоги до відвідування	<i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені на онлайн-платформі MOODLE та переслати в електронному варіанті на електронний ресурс навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і електронні посібники на освітній платформі MOODLE та самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i>

Силабус перевірено

«29» серпня 2024 р.

Заступник директора

Інституту філології та масових комунікацій _____ Каріна ШЕКІР

